

Wojciech J. Cynarski

Physical Education and Sport in Culture of Society, Bratislava, 25-26.09.2003

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu,
kultura, zdrowie, edukacja] 4, 448-450

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Physical Education and Sport in Culture of Society, Bratislava, 25–26.09.2003.

Autorem idei organizowania konferencji naukowych w sąsiednich krajach słowiańskich i z udziałem Czechów, Polaków i Słowaków jest prof. Zbigniew Krawczyk (Warszawa) a także Bohuslav Hodaň (Olomouc). Konferencje te poświęcone są wymianie poglądów i wyników badań oraz rozwijaniu i promowaniu nauki zwłaszcza na obszarze humanistycznej refleksji w naukach o kulturze fizycznej. Tym razem wydział FTVŠ Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie gościł uczonych, którzy porozumiewają się bez pomocy tłumaczy mówiąc we własnych językach. Organizatorem był doc. dr Dušan Leška we współpracy z Katedrą Społočenských Vied i Katedrą Vychovy k Občianstvu a Jazykov. Językami konferencji były: czeski, polski, słowacki i angielski. Artykuły złożone w dniu konferencji mają zostać po recenzjach opublikowane.

Program

25.09.2003 o godzinie 9.00 za stołem prezydiąlnym zasiadli profesorowie: Kosiewicz, Ponczek, Paed i Kutlik. Prowadzącym był J. Oborny. Po słowach powitania otwarcia konferencji dokonał dziekan Kutlik. Następnie pierwszą sesję plenarną wraz z Józefem Obornym poprowadził Jan Grexa.

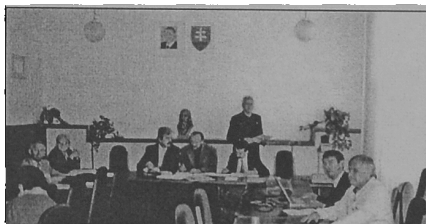
Pierwszy referat przedstawił Dušan Leška, który omówił fizyczną aktywność w kulturze i subkulturach społeczeństwa słowackiego. Jerzy Kosiewicz (AWF Warszawa), który wystąpił jako drugi referent, podjął temat *Sport i wychowanie – relacje i problemy*. Zwrócił uwagę na fakt różnych celów wychowania i sportu oraz na istotną rolę pedagoga w sporcie. Z kolei Julius Kasa podjął próbę uporządkowania terminologii w teorii wychowania fizycznego i sportu. Przedstawił pojęcia: edukologia, sportowa humanistyka, kinantropologia (antropomotoryka lub kinesjologia). Czwartym referent – S. Bryl (AWF Katowice) – ukazał kontekst teleologiczny wychowania fizycznego na miarę XXI wieku, a więc określił cele kultury fizycznej. Następnie Lech Jaczynowski (AWF Warszawa) mówił o konsekwencjach różnego rozumienia podstawowych pojęć z obszaru kultury fizycznej i wynikających z tego tytułu nieporozumień. Mirosław Ponczek (AWF Katowice) przedstawił interesujący referat nt. *Sport, wychowanie fizyczne, kultura fizyczna w myśli społecznej rzymskiego papieżstwa*. Siódmym wystąpieniem w tej sesji była jedyna tutaj prezentacja w języku angielskim, przygotowana przez W. J. Cynarskiego i K. Obodyńskiego (UR) a przedstawiona przez autora i M. Obodyńskiego: *Far-Eastern Martial Arts in the Process of Globalisation*. Dalekowschodnie sztuki walki stają się elementem globalnych wymian i zapożyczeń. O ewolucji (w aspekcie kulturowym) zapasów, boksu i *sumō* – od umiejętności bojowych do sportu – mówił także Aleš Sekot w referacie pt. *Sport: społeczno-kulturowy fenomen*.

Po przerwie obiadowej obrady poprowadzili J. Kosiewicz i D. Leška. W pierwszym w tej sesji wystąpieniu J. Grexa podjął zagadnienie związków kultury fizycznej ze sztuką. Następnie A. Smoleń (AWF Warszawa) referował o celach kultury fizycznej w odniesieniu do społeczności zakładów penitencjarnych oraz o barierach ich realizacji. Svatopluk Horak (Olomouc, Czechy) wystąpił z tematem: *Symbol w kulturze fizycznej*, z którym korespondował referat Ivo Jiraska: *Od antropologii filozoficznej ku filozoficznej kinantropologii*. Jirasek mówił też o kulturowej i społecznej 'kinantropologii'. Trzecią sesję poprowadzili Leška i Bryl. Jan Junger (Prešov, Słowacja) scharakteryzował powiązania

sportu z polityką. J. Oborny analizował kulturowy aspekt aktywności i działalności sportowej. J. Waligura (AWF Katowice) analizował obecność antycznej agonistyki w *Dialogach* Platona. Jak wiadomo Platon był zapaśnikiem i uczestnikiem igrzysk. Co ciekawe określili on także 'wiek witalności', który w przypadku mężczyzn zawiera się w przedziale 25–50, a w przypadku kobiet 20–40 lat, co najlepiej powinno służyć prokreacji i społeczeństwu. Z kolei mgr socjologii Michal Peliš (Praga, Czechy) podjął się ukazania sportu jako fenomenu kulturowego – w szczególności jako stylu życia i aktywności czasu wolnego. Po krótkiej przerwie w czwartej sesji, poprowadzonej przez Jungera i Bryla, pojawiły się jeszcze cztery referaty. Kolejno wypowiadały się K. Korvinova, J. Štěrba, J. Vrabčova i M. Blichla. Zwłaszcza w wystąpieniu Štěrby pojawiły się wątki na miarę nowego, holistycznego paradygmatu antropologii – zagadnienia transgresji i transcendencji. Obrady zakończyła dyskusja, w której kilka osób wyraziło swoje poglądy lub dokonało pewnych sprostowań bądź dodatkowych wyjaśnień.

Po poczęstunku nazwanym „raut przy okrągłym stole” uczestnicy konferencji wzięli udział w zwiedzaniu bratysławskiej starówki, której nocny urok był rzeczywiście zachwycający. Dzisiejsza stolica Słowacji jest europejskim miastem o bogatej historii, a co ciekawe jej barwy są prawie identyczne jak polskiej flagi narodowej. Przewodnikiem był Richard Grosz.

Punktualnie o 9.00 w piątek 26. września rozpoczęła się V sesja plenarna, na którą przewidziano aż 12 wystąpień. Całość poprowadzili S. Horak i W. J. Cynarski. Hana Valkova ukazała *Fenomen sportu osob s postiznim v mediich*. Pavol Glesk interpretował biologiczny i społeczny wymiar sportu XXI wieku. Vit Urbanek poświęcił swój referat problemom olimpizmu. Jozef Balaž i František Žak ukazali *Hodnotovy system vo vedach o športe*. Balaž nawiązał do systemowego paradygmatu, zaproponowanego przez Fritjofa Caprę. M. Bobrik omówił stan i perspektywy historiografii wychowania fizycznego na Słowacji. Po dziesięciominutowej przerwie nastąpiła dalsza tura prezentacji. Na uwagę zasługuje referat Z. Mackovej *Psychologiczne aspekty duchowości w sporcie*. Opisała zastosowanie medytacji w hucznictwie i strzelectwie sportowym, nawiązała do koncepcji psychologii transpersonalnej S. Grofa i F. Capry. A. Šmidkeova ustalała relacje zachodzące między sportem a kulturą na gruncie filozofii sportu. O kulturowych aspektach sportu mówił także J. Kuzma. R. Grosz analizował sport w kategoriach etyki, a Z. Sakačova – w perspektywie prawnej. W dyskusji kończącej obrady wzięli udział m.in. Balaž, Jirasek, Valkova i Kosiewicz. Międzynarodowe sympozjum zakończył oficjalnie doc. Leška i po obiedzie pożegnał uczestników.

Na zdjęciach prowadzący ostatnią sesję: S. Horak, W. J. Cynarski i D. Leška, Bratysława 2003
Fot. M. Obodyński i K. Obodyński

Podsumowanie

W konferencji wzięło udział 38 osób. Osoby te wygłosiły 32 referaty i wzięły udział w dyskusjach merytorycznych. Jednak nie tego rodzaju zestawienia świadczą o randze konferencji. Bardziej istotny był tutaj wymiar promocji i wymiany dorobku badaczy z Czech, Polski i Słowacji. Uczestnicy otrzymali egzemplarz wydanego w Bratysławie zbioru tekstów z konferencji dotyczącej humanistyki sportowej oraz książeczkę *Športove aforizmy a sentencie* J. Kasy. Ponieważ bariera językowa utrudnia promocję dorobku naukowego krajów słowiańskich na forum światowym, zapewne warto upowszechniać wyniki naukowych penetracji we własnym kręgu, co nie przeszkadza czynić starania o ukazywanie tegoż dorobku na szerszym forum międzynarodowym. Symposium „Wychowanie fizyczne i sport w kulturze społeczeństwa” niewątpliwie zrealizowało swe cele, jako niewielka lecz sympatyczna impreza naukowa, spotkanie i dialog. Także od strony organizacyjnej konferencja przebiegała sprawnie.

Zapewne konferencje te będą kontynuowane. L. Jaczynowski ogłosił, że w przyszłym roku AWF Warszawa będzie organizatorem podobnego naukowego spotkania.